TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) NUTARTIS

2019 m. rugsėjo 5 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsnis – Laisvas darbuotojų judėjimas – Vienodas požiūris – SESV 45 straipsnis – Reglamentas (EB) Nr. 883/2004 – 4 straipsnis – Darbo vietos valstybės narės ir trečiosios šalies socialinės apsaugos susitarimas – Šeimos išmokos – Taikymas pasienio darbuotojui, kuris nėra vienos iš susitarimo valstybių pilietis ar nuolatinis gyventojas“

Byloje C-801/18

dėl *Conseil supérieur de la sécurité sociale* (Liuksemburgas) 2018 m. gruodžio 17 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2018 m. gruodžio 19 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

EU

prieš

Caisse pour l’avenir des enfants

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė C. Toader, teisėjai A. Rosas (pranešėjas) ir M. Safjan,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į išklausius generalinį advokatą priimtą sprendimą išspręsti bylą motyvuota nutartimi pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsnį,

priima šią

Nutartį

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 45 straipsnio, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46, ir klaidų ištaisymas OL L 274, 2009, p. 47), ir 2004 m.

* Proceso kalba: prancūzų.

balandžio 29 d. Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72, ir klaidų ištaisymas OL L 188, 2013, p. 10) 4 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ES ir *Caisse pour l'avenir des enfants* (Vaikų ateities kasa) (Liuksemburgas) ginčą dėl pastarosios atsisakymo skirti ES vaiko, kuris su savo motina gyvena trečiojoje šalyje, išlaikymo išmoką.

Teisinis pagrindas

1965 m. Socialinės apsaugos susitarimas

3 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos Jungtinių Brazilijos Valstijų ir Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės socialinės apsaugos susitarimo, pasirašyto 1965 m. rugsėjo 16 d. Rio de Ženeire (*Mémorial* A 1966, p. 621, toliau – 1965 m. Socialinės apsaugos susitarimas), 1 straipsnyje nustatyta:

„Šio [s]usitarimo tikslas yra laikantis vienodo požiūrio reglamentuoti aukštųjų Susitariančiųjų šalių piliečių socialinę apsaugą."

4 Šio susitarimo 2 straipsnyje nustatyta:

„Susitarimas taikomas ligos, motinystės, invalidumo, senatvės, gyvybės ir nelaimingų atsitikimų darbe draudimams, taip pat šeimos išmokoms (išskyrus išmokas gimus vaikui, kurios yra neįmokinio pobūdžio)."

5 Šio susitarimo 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Vienos iš Susitariančiųjų šalių piliečiams, įprastai dirbantiems vienos iš šių šalių teritorijoje, yra taikomi tos šalies teisės aktai."

6 Šio susitarimo 4 straipsnyje numatyta:

„Vienos Susitariančiosios šalies piliečiai, kurie turi teisę gauti išmokas pinigais, gauna visas šias išmokas be apribojimų tol, kol jie gyvena vienos ar kitos šalies teritorijoje."

Reglamentas Nr. 883/2004

7 Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnyje numatyta:

„Jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip, asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios išmokos ir prievolės, kaip ir tos valstybės piliečiams."

Liuksemburgo teisė

8 Liuksemburgo Didžioji Hercogystė 1965 m. Socialinio draudimo susitarimą patvirtino 1966 m. liepos 12 d. įstatymu (*Mémorial* A 1966, p. 620).

9 Socialinės apsaugos kodekso 269 straipsnio „Skyrimo sąlygos“ pirmoje pastraipoje nurodyta:

„Vadovaujantis šiame skirsnyje įtvirtintomis sąlygomis, šeimos išmokas turi teisę gauti:

a) asmeniškai – kiekvienas Liuksemburge faktiškai gyvenantis ir registruotą gyvenamąją vietą turintis vaikas;

b) kitų šeimos narių vardu (remiantis taikytinu tarptautinės teisės aktu) – visi asmenys, kuriems taikomi Liuksemburgo teisės aktai ir Bendrijos reglamentai ar kiti dvišaliai arba daugiašaliai susitarimai, Liuksemburgo sudaryti socialinės apsaugos srityje, kuriuose numatytas šeimos išmokų mokėjimas remiantis darbo vietos valstybės teisės aktais. Tam tikro asmens šeimos nariu yra laikomas to asmens šeimai, kaip ji apibrėžta 270 straipsnyje, priklausantis vaikas. Šioje nuostatoje nurodyti šeimos nariai turi gyventi šalyje, kuriai taikomi nurodyti reglamentai ar kiti teisės aktai“.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 2015 m. gruodžio 8 d. ES, Portugalijos pilietis, kuris gyvena Prancūzijoje ir dirba Liuksemburge, *Caisse nationale des prestations familiales* (dabar – *Caisse pour l'avenir des enfants*) (Liuksemburgas) pateikė prašymą skirti jo vaiko, kuris su savo motina gyvena Brazilijoje, išlaikymo išmoką.

11 2016 m. birželio 6 d. sprendimu *Caisse pour l'avenir des enfants* atmetė šį prašymą motyvuodama tuo, kad ES netaikomas Socialinės apsaugos kodekso 269 straipsnio pirmos pastraipos b punktas, nes jis nėra Brazilijos ar Liuksemburgo pilietis, t. y. jam netaikomas 1965 m. Socialinės apsaugos susitarimas.

12 Gavusi ES skundą, *Conseil arbitral de la sécurité sociale* (Socialinės apsaugos arbitražo taryba, Liuksemburgas) 2017 m. liepos 7 d. sprendimu jį atmetė kaip nepagrįstą. Ji nusprendė, kad ES vaikas neturi teisės gauti šeimos išmokų nei savo vardu, nes faktiškai ir nuolatos negyvena Liuksemburge, nei motinos vardu, kuriai netaikoma Liuksemburgo teisė, nei tėvo vardu, kuriam netaikomas 1965 m. rugsėjo 16 d. Liuksemburgo ir Brazilijos pasirašytas Socialinės apsaugos susitarimas, nes pastarasis nėra nei Liuksemburgo, nei Brazilijos pilietis, o vien pasienio darbuotojo statuso nepakanka tam, kad jis būtų pripažintas Liuksemburgo piliečiu.

13 Be to, *Conseil arbitral de la sécurité sociale* pažymėjo, kad galima kelti klausimą, ar pagrindinėje byloje gali būti taikomas 2002 m. sausio 15 d. Sprendimas *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16), nors jis nepateikė šio klausimo šalims ir nenustatė jo teisinių pasekmių.

14 2017 m. rugpjūčio 4 d. ES dėl *Conseil arbitral de la sécurité sociale* sprendimo pateikė *Conseil supérieur de la sécurité sociale* (Aukščiausioji socialinės apsaugos taryba, Liuksemburgas) apeliacinį skundą, kuriame teigė, kad turi teisę gauti vaikų išlaikymo išmokas.

15 ES teigė, kad jeigu jis dirbtų Prancūzijoje, jis galėtų gauti Prancūzijos vaiko išlaikymo išmokas pagal Prancūzijos Respublikos ir Brazilijos Federacinės Respublikos susitarimą socialinės apsaugos srityje, pasirašytą 2011 m. gruodžio 15 d. Brazilijoje, o jeigu jis dirbtų Portugalijoje, jis galėtų gauti Portugalijos vaiko išlaikymo išmokas pagal vadinamąją „Iberoamericano“ dvišalį susitarimą.

16 Remdamasis laisvo darbuotojų judėjimo Europos Sąjungoje principu ir darydamas nuorodą į SESV 45 straipsnį, Direktyvą 2004/38 ir Reglamentą Nr. 883/2004, ES pirmiausia reikalavo pripažinti teisę į Liuksemburgo šeimos išmokas, teigdamas, kad jeigu jam nebus išmokėtos šios išmokos, jis pateks į ypač nepalankią padėtį, dėl kurios gali būti priverstas nustoti dirbti Liuksemburge, o tai pažeistų laisvo darbuotojų judėjimo Europos Sąjungoje principą.

17 Be to, ES rėmėsi 2002 m. sausio 15 d. Sprendimu *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16) ir teigė, kad prieš valstybės narės, kurioje jis apdraustas socialiniu draudimu, instituciją, esant šios valstybės narės ir atitinkamos trečiosios šalies socialinės apsaugos susitarimui, gali būti remiamasi vienodo požiūrio principu, išplaukiančiu iš bylai reikšmingų Sąjungos teisės nuostatų. Be to, ES paprašė pateikti Teisingumo Teismui prejudicinį klausimą.

18 *Caisse pour l'avenir des enfants* teigė, kad *Conseil arbitral de la sécurité sociale* sprendimas turi būti patvirtintas, motyvuodama tuo, kad nei vaikas, nei motina, nei ES neatitiko šeimos išmokų mokėjimo sąlygų, numatytų Socialinės apsaugos kodekso 269 straipsnyje.

19 2018 m. sausio 22 d. *Conseil supérieur de la sécurité sociale* paprašė šalių pagrindinėje byloje pareikšti nuomonę dėl 1965 m. Socialinės apsaugos susitarimo taikymo asmenims, kurie negyvena nė vienos iš susitariančiųjų šalių teritorijoje, kaip yra nagrinėjamos bylos atveju, atsižvelgiant į šio susitarimo 4 straipsnį, pagal kurį išmokos pinigais gali būti mokamos tiktai tuo atveju, jeigu suinteresuotasis pilietis gyvena vienos iš susitariančiųjų šalių teritorijoje.

20 Šiuo klausimu ES vėl pasirėmė 2002 m. sausio 15 d. Sprendimu *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16) ir teigė, kad, atsižvelgiant į vienodo požiūrio principą ir laisvą darbuotojų judėjimą Sąjungoje, prieš jį negalima remtis 1965 m. Socialinio draudimo susitarimo 4 straipsniu.

21 *Caisse pour l'avenir des enfants* manymu, nors priėmus 2002 m. sausio 15 d. Sprendimą *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16) Liuksemburgo Didžioji Hercogystė, siekdama ateityje išvengti bet kokios diskriminacijos dėl pilietybės, turi suteikti galimybę kiekvienam valstybės narės piliečiui pasinaudoti Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės ir trečiosios šalies sudarytu tarptautiniu susitarimu, pagrindinėje byloje, objektyviai vertinant, ES nebuvo tokioje pačioje padėtyje kaip tokios susitariančiosios šalies piliečiai, kurių registruota gyvenamoji vieta taip pat yra šios valstybės teritorijoje.

22 *Conseil supérieur de la sécurité sociale* pažymi, kad, atsižvelgiant į tai, jog ES vaikas neturi registruotos gyvenamosios vietos Liuksemburge ir faktiškai jame negyvena, jis neturi teisės gauti šeimos išmokų nei savo vardu, nei motinos vardu, nes jai netaikoma Liuksemburgo teisė, nei tėvo vardu.

23 Tam, kad šis vaikas, kaip ES šeimos narys, galėtų gauti šeimos išmokas, *Conseil supérieur de la sécurité sociale* teigimu, reikia, kad ES, kuriam taikoma Liuksemburgo teisė atsižvelgiant į jo Liuksemburge sudarytą darbo sutartį, patektų į dvišalio susitarimo taikymo sritį. Vis dėlto 1965 m. Socialinės apsaugos susitarimo taikymo sritis, atsižvelgiant į jo 3 ir 4 straipsnius, apribota tik valstybės, kuri yra susitariančioji šalis, piliečiais ir nuolatiniais gyventojais.

24 ES, remdamasis būtent SESV 45 straipsniu, pagal kurį Sąjungoje užtikrinama darbuotojų judėjimo laisvė, kuri reiškia, jog įdarbinimo, darbo užmokesčio ir kitų darbo ir užimtumo sąlygų atžvilgiu panaikinama bet kokia valstybių narių darbuotojų diskriminacija dėl pilietybės, ir Reglamentu Nr. 883/2004, būtent jo 4 straipsniu, pagal kurį asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus priklauso tos pačios išmokos ir prievolės kaip ir tos valstybės piliečiams, teigia, kad šie apribojimai pažeidžia Sąjungos laisvo darbuotojų judėjimo ir vienodo požiūrio principus.

25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad Teisingumo Teismas savo 2002 m. sausio 15 d. Sprendime *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16) nurodė, jog pirmosios valstybės narės kompetentingos socialinės apsaugos institucijos, laikydamosi EB 39 straipsnyje (dabar – SESV 45 straipsnis) joms nustatytų įpareigojimų, spręsdamos antrosios valstybės narės piliečio teisės į senatvės išmokas įgijimo klausimą, turi atsižvelgti į trečiojoje šalyje jo įgytus draudimo laikotarpius, jeigu, esant vienodoms įmokų mokėjimo sąlygoms, šios kompetentingos institucijos, remdamosi pirmosios valstybės narės ir trečiosios šalies sudarytu dvišaliu tarptautiniu susitarimu, atsižvelgia į savo valstybės piliečių įgytus minėtus laikotarpius.

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad dėl to kyla klausimas, ar šeimos išmokų srityje 1965 m. Socialinės apsaugos susitarimas taikytinas ES, nepaisant to, kad jis nėra vienos iš susitariančiųjų šalių pilietis ar nuolatinis gyventojas.

27 Šiomis aplinkybėmis *Conseil supérieur de la sécurité sociale* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1) Ar kompetentingos pirmosios valstybės narės socialinės apsaugos institucijos (nagrinėjamoje byloje – Liuksemburgo *Caisse pour l'avenir des enfants*), atsižvelgdamos į <…> įsipareigojimus, kuriuos turi vykdyti pagal SESV 45 straipsnį, [Direktyvą 2004/38] ir [Reglamentą Nr. 883/2004], būtent jo 4 straipsnį, privalo mokėti šeimos išmokas antrosios valstybės narės piliečiui, kai, esant tokioms pat minėtų išmokų skyrimo sąlygoms, tos kompetentingos valdžios institucijos, remdamosi pirmosios valstybės narės (Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės) ir trečiosios šalies (Jungtinių Brazilijos Valstijų, dabar – Brazilijos Federacinė Respublika) dvišaliu tarptautiniu susitarimu, pripažįsta savo piliečių ir (arba) nuolatinių gyventojų teisę į šeimos išmokas?

2) Jeigu į pirmąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai ir jeigu [2002 m. sausio 15 d. Sprendime *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16)] nustatytas principas išplečiamas įtraukiant šeimos išmokas, ar kompetentinga socialinės apsaugos, visų pirma šeimos išmokų srityje, institucija – [šioje byloje] Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės šeimos išmokų institucija *Caisse pour l'avenir des enfants* (Vaikų ateities kasa), – siekdama pagrįsti nevienodą požiūrį į (atitinkamą dvišalį) susitarimą pasirašiusių susitariančiųjų šalių piliečius ir kitų [Sąjungos] valstybių narių piliečius, galėtų pateikti objektyvų pateisinimą, grindžiamą argumentais dėl [ypač] sunkios finansinės ir administracinės naštos, kuri tenka atitinkamai institucijai?“

Dėl prejudicinių klausimų

28 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar SESV 45 straipsnis, siejamas su Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia pirmosios valstybės narės kompetentingoms socialinės apsaugos institucijoms išmokėti antrosios valstybės narės piliečiui, dirbančiam pirmojoje valstybėje narėje, tačiau joje nuolat negyvenančiam, vaiko, kuris su motina gyvena trečioje šalyje, išlaikymo išmokas, kai esant tokioms pačioms minėtų išmokų skyrimo sąlygoms minėtos institucijos, remdamosi pirmosios valstybės narės ir trečiosios šalies dvišaliu tarptautiniu susitarimu, pripažįsta savo piliečių ir nuolatinių gyventojų teisę į šeimos išmokas. Atitinkamai prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas siekia išsiaiškinti, ar gali būti remiamasi argumentais, susijusiais su atitinkamos institucijos patiriama sunkia finansine ir administracine našta, siekiant objektyviai pateisinti aptariamajame dvišaliame susitarime nustatytą nevienodą požiūrį į dvišalį susitarimą pasirašiusių susitariančiųjų šalių piliečius ir kitų Sąjungos valstybių narių piliečius.

29 Pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 99 straipsnį, jeigu atsakymą į klausimą, dėl kurio pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą, galima aiškiai nustatyti iš jurisprudencijos arba jeigu atsakymas į pateiktą klausimą nekelia jokių pagrįstų abejonių, Teisingumo Teismas, vadovaudamasis teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausęs generalinį advokatą, bet kada gali nuspręsti priimti sprendimą motyvuota nutartimi.

30 Šioje byloje reikia taikyti šią nuostatą.

31 Šiuo atveju neginčijama, kad ES dirba Liuksemburge kaip pasienio darbuotojas, yra apdraustas Liuksemburgo socialinės apsaugos sistemoje ir apmokestinamas pajamų mokesčiu Liuksemburge. Remdamasis tuo, kad Liuksemburgo teisės aktai jam taikomi, nes jis yra sudaręs darbo sutartį Liuksemburge, ES pateikė prašymą skirti vaiko išlaikymo išmoką pagal Socialinės apsaugos kodekso 269 straipsnio pirmos pastraipos b punktą, pagal kurį teisę į šeimos išmokas turi „kitų šeimos narių

vardu (remiantis taikytinu tarptautinės teisės aktu) – visi asmenys, kuriems taikomi Liuksemburgo teisės aktai ir Bendrijos reglamentai ar kiti dvišaliai arba daugiašaliai susitarimai, Liuksemburgo sudaryti socialinės apsaugos srityje, kuriuose numatytas šeimos išmokų mokėjimas remiantis darbo vietos valstybės teisės aktais“.

32 Pirmiausia primintina, kad iš suformuotos Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad visi Sąjungos piliečiai, nepaisant jų gyvenamosios vietos ir pilietybės, kurie naudojosi laisvo darbuotojų judėjimo teise ir vykdė profesinę veiklą kitoje nei jų gyvenamosios vietos valstybėje narėje, patenka į SESV 45 straipsnio taikymo sritį (žr., be kita ko, 2002 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *de Groot*, C-385/00, EU:C:2002:750, 76 punktą; 2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Petersen*, C-544/11, EU:C:2013:124, 34 punktą ir 2019 m. kovo 14 d. Sprendimo *Jacob ir Lennertz*, C-174/18, EU:C:2019:205, 21 punktą).

33 Atsižvelgiant į šioje byloje pateiktus klausimus, reikia priminti Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su vienodo požiūrio principo taikymu atsižvelgiant į Sąjungos teisės ir dviejų valstybių narių tarpusavio ar vienos valstybės narės ir trečiosios šalies sudarytų dvišalių susitarimų santykį.

34 Šiuo klausimu dėl dviejų valstybių narių sudaryto susitarimo kultūros srityje, pagal kurį tik šių dviejų valstybių narių piliečiai turėjo teisę į mokymosi stipendijas, Teisingumo Teismas nusprendė, kad 1968 m. spalio 15 d. Tarybos reglamento Nr. 1612/68 dėl laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje (OL L 257, 1968, p. 2; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 1 t., p. 15) 7 straipsnis įpareigoja šių valstybių narių valdžios institucijas išplėsti dvišaliame susitarime numatytos teisės į paramą mokslui taikymą jų teritorijose gyvenantiems ir dirbantiems darbuotojams, nepaisant to, kad jie turi trečiosios valstybės narės pilietybę (šiuo klausimu žr. 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Matteucci*, 235/87, EU:C:1988:460, 16 ir 23 punktus).

35 Teisingumo Teismas nusprendė, kad jeigu dvišaliam susitarimui, net ir nepatenkančiam į Sutarties taikymo sritį, įgyvendinti priimta priemonė trukdo taikyti Bendrijos teisės nuostatą, kiekviena valstybė narė turi pareigą palengvinti šios nuostatos taikymą ir padėti ją įgyvendinti bet kuriai kitai valstybei narei, kuriai taikoma Bendrijos teisėje numatyta pareiga (1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Matteucci*, 235/87, EU:C:1988:460, 19 punktas).

36 1988 m. rugsėjo 27 d. Sprendimo *Matteucci* (235/87, EU:C:1988:460) 23 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad dvišalis susitarimas, pagal kurį tam tikras stipendijas galėjo gauti tik šių dviejų valstybių narių, kurios buvo susitariančiosios šalys, piliečiai, negalėjo trukdyti taikyti vienodo požiūrio principo nacionaliniams darbuotojams ir Bendrijos darbuotojams, įsikūrusiems vienos iš šių valstybių narių teritorijoje.

37 Dėl valstybės narės ir trečiosios šalies sudaryto dvišalio tarptautinio susitarimo dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo Teisingumo Teismas priminė, kad nors tiesioginiai mokesčiai patenka tik į valstybių narių kompetencijos sritį, valstybės narės negali nesilaikyti Bendrijos teisės normų (šiuo klausimu žr. 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Saint-Gobain ZN*, C-307/97, EU:C:1999:438, 57–59 punktus). Teisingumo Teismas nusprendė, kad nacionalinio režimo principas įpareigoja valstybę narę, šio susitarimo šalį, taikyti susitarime numatytas lengvatas bendrovių, kurių buveinė yra kitoje valstybėje narėje, nuolatiniams padaliniams tokiomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos bendrovėms, turinčioms buveinę valstybėje narėje šios konvencijos šalyje (žr. 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Saint-Gorbain ZN*, C-307/97, EU:C:1999:438, 59 punktus).

38 Teisingumo Teismas priminė šią jurisprudenciją 2002 m. sausio 15 d. Sprendime *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16, 32 punktas), susijusiame su Prancūzijos pilietės, dirbusios Italijoje, Šveicarijoje ir Prancūzijoje ir neįgijusios pakankamų teisių siekiant gauti senatvės pensiją Italijoje, kad būtų galima susumuoti Šveicarijoje ir Italijoje įgytus draudimo laikotarpius, kaip buvo numatyta Italijos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarime dėl šių dviejų šalių piliečių socialinės apsaugos. Byloje, kurioje priimtas šis sprendimas, nacionalinis teismas siekė išsiaiškinti, ar kompetentingos

Italijos socialinės apsaugos institucijos pagal joms tenkančius įsipareigojimus pagal EB 39 straipsnį (dabar – SESV 45 straipsnis) turėjo, be kita ko, išplėsti darbuotojų, kitų valstybių narių nei Italijos Respublikos piliečių, teisę į tai, kad būtų atsižvelgta į Šveicarijoje įgytus draudimo laikotarpius siekiant įgyti teisę gauti Italijos senatvės išmokas.

39 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pažymėjo, kad, įgyvendindamos įsipareigojimus pagal tarptautinius susitarimus, sudarytus tarp valstybių narių ar vienos valstybės narės ir vienos ar kelių trečiųjų šalių, valstybės narės, nepažeisdamos EB 307 straipsnio (dabar – SESV 351 straipsnis) nuostatų, privalo laikytis joms pagal Sąjungos teisę tenkančių įsipareigojimų (2002 m. sausio 15 d. Sprendimo *Gottardo*, C-55/00, EU:C:2002:16, 33 punktas ir 2010 m. sausio 21 d. Sprendimo *Komisija / Vokietija*, C-546/07, EU:C:2010:25, 42 punktas). Šiuo klausimu tai, kad trečiosios šalys neprivalo laikytis jokios Sąjungos teisės nustatytos pareigos, neturi reikšmės.

40 Taigi, kai valstybė narė sudaro su trečiąja šalimi dvišalį tarptautinį susitarimą dėl socialinės apsaugos, kuriame nustatyta, kad yra atsižvelgiama į toje trečiojoje šalyje įgytus draudimo laikotarpius siekiant teisės į senatvės išmokas įgijimo, pagal pagrindinį vienodo požiūrio principą reikalaujama, kad ta valstybė narė suteiktų kitų valstybių narių piliečiams tokias pačias lengvatas, kuriomis naudojasi jos pačios piliečiai pagal tą susitarimą, jei ji negali objektyviai pagrįsti savo atsisakymo (2002 m. sausio 15 d. Sprendimo *Gottardo*, C-55/00, EU:C:2002:16, 34 punktą).

41 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad vienos valstybės narės ir trečiosios šalies sudaryto dvišalio tarptautinio susitarimo pusiausvyros ir abipusiškumo sutrikdymas gali objektyviai pateisinti valstybės narės, šio susitarimo šalies, atsisakymą išplėsti lengvatų, kuriomis naudojasi šios valstybės piliečiai pagal minėtą susitarimą, taikymą kitų valstybių narių piliečiams (šiuo klausimu žr. 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimo *Saint-Gobain ZN*, C-307/97, EU:C:1999:438, 60 punktą ir 2002 m. sausio 15 d. Sprendimo *Gottardo*, C-55/00, EU:C:2002:16, 36 punktą).

42 Vis dėlto 2002 m. sausio 15 d. Sprendime *Gottardo* (C-55/00, EU:C:2002:16, 37 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, kad Italijos vyriausybė neįrodė, jog Sąjungos teisėje jai nustatytos pareigos gali pažeisti Italijos Respublikos prisiimtus įsipareigojimus Šveicarijos Konfederacijai. Iš tiesų byloje, kurioje buvo priimtas šis sprendimas, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad vienašalis Italijos Respublikos taikomos teisės atsižvelgti į Šveicarijoje įgytus draudimo laikotarpius, siekiant gauti Italijos senatvės išmokas, išplėtimas kitų nei Italijos Respublikos valstybių narių piliečiams nepažeistų jokių iš Italijos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos susitarimo dėl socialinės apsaugos kylančių Šveicarijos Konfederacijos teisių ir nenustatytų jai jokių naujų pareigų.

43 Be to, šiame sprendime Teisingumo Teismas pažymėjo, kad kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos ir Italijos vyriausybės pateikti argumentai, kuriais siekiama pateisinti jų atsisakymą leisti susumuoti suinteresuotojo asmens įgytus draudimo laikotarpius, grindžiami galima didesne finansine našta ir administraciniais sunkumais, patiriamais dėl bendradarbiavimo su Šveicarijos Konfederacijos kompetentingomis institucijomis, negali pateisinti Italijos Respublikos iš Sutarties išplaukiančių įsipareigojimų nesilaikymo.

44 Šiuo atveju ES, turintis Portugalijos pilietybę, dirba Liuksemburge, o gyvena Prancūzijoje. Taigi jo situacija patenka į SESV 45 straipsnio, pagal kurį įpareigojama panaikinti bet kokią valstybių narių darbuotojų diskriminaciją dėl pilietybės įdarbinimo, darbo užmokesčio ir kitų darbo sąlygų atžvilgiu, taikymo sritį ir jam, kaip ir jo vaikui, taikomas Reglamentas Nr. 883/2004, pagal kurio 4 straipsnį asmenims, kuriems taikomas šis reglamentas, užtikrinamas tokių pačių išmokų, kurios mokamos pagal bet kurios valstybės narės teisės aktus, mokėjimas.

45 Kaip matyti iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą, Liuksemburgo valdžios institucijos nusprendė, kad, atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes, ES vaikas neturi teisės gauti šeimos išmokų nei savo, nei motinos, nei tėvo vardu.

46 Atsižvelgiant į šios nutarties 38–42 punktuose nurodytą jurisprudenciją, nematyti, kad Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės pareiga tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, darbuotojui migrantui taikyti tokias pačias lengvatas kaip ir lengvatos, kurias jos piliečiai įgyja pagal šį susitarimą, gali pažeisti šiame susitarime nustatytą pusiausvyrą ir jo abipusiškumą, jeigu taip nebus pažeistos pareigos, kylančios iš Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės prisiimtų įsipareigojimų Jungtinėms Brazilijos Valstijoms (dabar – Brazilijos Federacinės Respublika). Iš tiesų Liuksemburgo Didžiosios Hercogystės vienašalis vaiko išlaikymo išmokų mokėjimo išplėtimas kitų valstybių narių piliečiams, dirbantiems Liuksemburgo teritorijoje, tačiau joje nuolat negyventiems, negali pažeisti teisių, kurias Brazilijos Federacinės Respublika įgijo pagal 1965 m. Socialinės apsaugos susitarimą, ir taip pat nesukuria šiai trečiajai šaliai naujų pareigų.

47 Be to, argumentas, grindžiamas atitinkamai institucijai tenkančia didele finansine ir administracine našta, jeigu ji turėtų išplėsti savo piliečiams taikomų lengvatų taikymą kitų valstybių narių piliečiams, negali pats savaime objektyviai pateisinti šios institucijos atsisakymo taikyti šį išplėtimą.

48 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra ne kartą nusprendęs, kad priežastys, susijusios su didesne finansine našta ir galimais administraciniais sunkumais, bet kuriuo atveju negali pateisinti įsipareigojimų, kylančių iš SESV 45 straipsnyje nustatyto draudimo diskriminuoti dėl pilietybės, nesilaikymo (2002 m. sausio 15 d. Sprendimo *Gottardo*, C-55/00, EU:C:2002:16, 38 punktas; 2004 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Merida*, C-400/02, EU:C:2004:537, 30 punktas; 2012 m. birželio 28 d. Sprendimo *Erny*, C-172/11, EU:C:2012:399, 48 punktas ir 2014 m. birželio 19 d. Sprendimo *Specht ir kt.*, C-501/12–C-506/12, C-540/12 ir C-541/12, EU:C:2014:2005, 77 punktas).

49 Darytina išvada, kad tokioje situacijoje, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, kai valstybės narės darbuotojo migranto vaikas, gyvenantis su savo motina trečiojoje šalyje, neturi teisės į šeimos išmokas nei savo, nei motinos, nei tėvo vardu, šio darbuotojo darbo vietos valstybė narė iš principo pagal SESV 45 straipsnį ir Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsnį jai tenkančius įpareigojimus turi pripažinti šio vaiko teisę į šeimos išmokas, jeigu tokią teisę ji suteikia savo piliečiams ir nuolatiniams gyventojams esant tokioms pačioms minėtų išmokų skyrimo sąlygoms pagal su minėta trečiąja šalimi sudarytą dvišalį tarptautinį susitarimą, nebent ši valstybė narė galėtų objektyviai pateisinti savo atsisakymą jų neskirti. Valstybės narės ir trečiosios šalies sudaryto dvišalio tarptautinio susitarimo pusiausvyros ir abipusiškumo sutrikdymas gali objektyviai pateisinti šios valstybės narės atsisakymą išplėsti lengvatų, kuriomis pagal minėtą susitarimą naudojasi šios valstybės piliečiai, taikymą kitų valstybių narių piliečiams.

50 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti taip: SESV 45 straipsnis, siejamas su Reglamento Nr. 883/2004 4 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį draudžiama pirmosios valstybės narės kompetentingoms socialinės apsaugos institucijoms atsisakyti mokėti antrosios valstybės narės piliečiui, dirbančiam pirmojoje valstybėje narėje, tačiau joje nuolat negyvenančiam, vaiko, kuris su savo motina gyvena trečioje šalyje, išlaikymo išmoką, kai, esant tokioms pačioms minėtų išmokų skyrimo sąlygoms, šios institucijos, remdamosi pirmosios valstybės narės ir trečiosios šalies dvišaliu tarptautiniu susitarimu, pripažįsta savo piliečių ir nuolatinių gyventojų teisę į šeimos išmokas, nebent šios institucijos gali objektyviai pateisinti atsisakymą jas skirti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

51 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nutaria:

SESV 45 straipsnis, siejamas su 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo 4 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, jog pagal jį draudžiama pirmosios valstybės narės kompetentingoms socialinės apsaugos institucijoms atsisakyti mokėti antrosios valstybės narės piliečiui, dirbančiam pirmojoje valstybėje narėje, tačiau joje nuolat negyvenančiam, vaiko, kuris su savo motina gyvena trečioje šalyje, išlaikymo išmoką, kai, esant tokioms pačioms minėtų išmokų skyrimo sąlygoms, šios institucijos, remdamosi pirmosios valstybės narės ir trečiosios šalies dvišaliu tarptautiniu susitarimu, pripažįsta savo piliečių ir nuolatinių gyventojų teisę į šeimos išmokas, nebent šios institucijos gali objektyviai pateisinti atsisakymą jas skirti.

Parašai.